

Alex Lo: V multipolárním světě nebude „třetím pólem“ Evropa, ale globální jih

 poc24.cz/politika/alex-lo-v-multipolarnim-svete-nebude-tretim-polem-evropa-ale-globalni-jih

Janinna

5. 5. 2023

Alex Lo

South China Morning Post: Evropa se nestane „třetím pólem“ ve vznikajícím multipolárním světě, její místo zaujme globální jih.

Ukrajinská válka a nová studená válka proti Číně urychlily znovuobjevení starého nezúčastněného hnutí rozvojových zemí.

Yanis Varoufakis má trochu zpoždění. V hlavním projevu na Kubě začátkem tohoto roku bývalý řecký socialistický ministr financí vyzval země globálního jihu, aby vybudovaly nové nezapojené hnutí ve vznikajícím multipolárním světě.

Zástupná válka Západu na Ukrajině proti Rusku a jeho nová studená válka proti Číně však již výrazně urychlily formování tohoto nového, či spíše obnoveného, nezařazeného hnutí, které sdružuje rozvojové země. Zatímco vysocí úředníci ve Washingtonu a Bruselu – a jejich echo tisk, který jim slouží – si stále myslí, že jejich prohlášení

skutečně mají váhu, nebo alespoň reprezentují pozici světového mínění „dobré“ části světa proti špatné propagandě darebáckých států, zbytek světa zjevně uvažuje úplně jinak.

Rozvojové země, z nichž mnohé dokázaly v posledních desetiletích vybudovat významné ekonomické zdroje a politický vliv na světové scéně, mají své vlastní zájmy, které musí hájit, své vlastní hodnoty, které je třeba prosazovat, a narativy, které musí šířit. Volí si své vlastní cesty a otevřeně vyjadřují své názory.

Západ již nemůže diktovat podmínky globálních konfliktů a konfrontací. Prozradil to i způsob jakým hlavy států jednaly se západními politiky, jako Emmanuel Macron a Kamala Harrisová, při jejich nedávných návštěvách v několika afrických zemí.

Macron se mýlí. Evropa nebude „třetím pólem“ v tomto vznikajícím multipolárním světě.

Válka na Ukrajině učinila Evropu ekonomicky i vojensky ještě více závislou na Spojených státech. Třetí pól patří spíše globálnímu jihu. Nic to neprokázalo jasněji než reakce globálního jihu na válku na Ukrajině a vznikající studenou válku mezi Západem a Čínou.

Začátkem března loňského roku na mimořádném zasedání Valného shromáždění OSN 141 zemí drtivou většinou podpořilo rezoluci odsuzující kroky Ruska proti Ukrajině, 35 se zdrželo a pouze pět hlasovalo proti.

Západ triumfálně vyhlásil jednotu nejen svou, ale i světa proti Rusku.

Později ve stejném měsíci a na stejném shromáždění však 52 států, téměř všechny z globálního jihu, odmítlo podpořit západní sankce proti Rusku. O měsíc později se 82 států odmítlo připojit k úsilí Západu o vyloučení Ruska z Rady OSN pro lidská práva.

Jednoduše řečeno, první hlasování Valné hromady bylo politické divadlo, morální hra, která byla také vyvolána šokem z brutální invaze. Ale poslední dvě hlasování byla realpolitika v akci.

Globální jih si vzpomněl, že to bylo teprve včera, kdy západní země hromadily vakcíny proti Covid-19 v jimi vytvořeném distribučním systému, který byl popsán jako „globální apartheid“. Vzpomněl si také na oběti invazí v minulých desetiletích a svévolných sankcí uvalených různými zeměmi NATO zcela beztrestně, v přímém rozporu s mezinárodním právem.

Západ možná zahájil bezprecedentní sankce ve snaze svrhnout ruskou ekonomiku a Putinův režim, ale zbytek světa nevidí nic špatného na pokračování obchodu s Rusy.

Západ může tyto sankce rozšířit na země, které s ním nebudou hrát. USA již mají zákon Counting America's Adversaries Through Sanctions Act. Nyní ale by nebylo moudré pouštět se do konfrontace s „přihlížejícími“ státy, protože to jen povzbudí více z nich, aby se sjednotily za účelem kolektivní bezpečnosti nebo odporu.

„Nemyslíme si, že se nás [Ukrajina] týká,“ řekl mexický prezident Andres Manuel Lopez Obrador.

Indický ministr zahraničí Subrahmanyam Jaishankar hezky vysvětlil všeobecnou nelibost globálního jihu a proč se odmítl připojit a podporovat Západ v jeho pokusech o izolaci Ruska.

„Problémy Evropy jsou problémy celého světa, ale problémy celého světa nejsou problémy Evropy,“ řekl.

Jednou jsem musel napsat celý sloupek vysvětlující tento nezápadní pohled, ale Jaishankar to všechno řekl jedinou větou. Naprostá elegance, která odhaluje aroganci Západu!

Pokud kolektivní Západ nedokáže zničit Rusko, může zapomenout na hroutící se Čínu s její mnohem větší a sofistikovanější ekonomikou, která je plně integrována do všech koutů globální ekonomiky.

Během nedávné návštěvy Ottawy vydal Albert Park, hlavní ekonom Asijské rozvojové banky, jemné varování.

„Pro Kanadu je skvělé, že rozvinula užší vztahy se všemi zeměmi v [asijsko-pacifickém] regionu, protože mnozí vůdci v Asii nechtějí, aby si museli vybrat stranu,“ řekl.

Myslel tím, že Kanada nyní učinila svůj obrat směrem k asijsko-pacifickému regionu jako součást své oficiální zahraniční politiky, která však ještě musí jasně definovat svou ekonomickou, diplomatickou a vojenskou složku. Park zdůraznil, že Kanada by mohla pomoci uspokojit obrovské infrastrukturní potřeby v regionu, ale bylo by pošetilé a hloupé pokoušet se vrazit klín mezi státy regionu a Čínu. A Park by totéž mohl říci všem západním zemím, které nyní následují nástup Washingtonu proti Peking.

Země ASEANu říkaly totéž znovu a znovu, ale může je Západ se svou arogancí a předstíráním vznešenosti a dobra slyšet?

Dokonce i Filipíny, které se za prezidenta Ferdinanda Marcose mladšího podle všeho přiklonily k USA, již daly jasně najevo, že jejich nové základny pro americkou armádu nelze použít k účasti v konfliktu o Tchaj-wan. Byl to zjevně pokus zmírnit hněv Peking nad novým vojenským uspořádáním.

Je pravda, že nové hnutí nezúčastněných stran bude trpět stejnou nejednotou jako to staré, protože jich je prostě příliš mnoho na to, aby měly soudržnou politiku nebo podnikaly kolektivní akce jako Evropská unie. Ale tentokrát budou mnohem efektivnější v odmítání nebo vzdorování západním požadavkům a tlaku, protože řada z nich se od konce studené války stala mnohem silnější a vlivnější.

V určitém okamžiku si Západ, navzdory své aroganci a krátkozrakosti, bude muset uvědomit, že zatímco se mohou spojit proti Číně, globální jih s nimi hrát nebude.

Pro Pokec24 přeložila Janinna

Alex Lo je publicistou Post od roku 2012 a zabývá se hlavními problémy ovlivňujícími Hongkong a zbytek Číny. Jako novinář pracoval 25 let pro různé publikace v Hongkongu a Torontu jako zpravodaj a redaktor. Přednášel také žurnalistiku na University of Hong Kong.

<https://bit.ly/3NBXX4z>

sdíletj na